

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра румунської та класичної філології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**Сучасна румунська мова (Морфологія)
Limba română contemporană (Morfologia)**

обов'язкова

Освітньо-професійна програма Румунська мова та література і англійська мова

Спеціальність 035 Філологія (романські мови та літератури
(переклад включно), перша - румунська)

Галузь знань 0203 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)
Філологічний факультет

Мова навчання Румунська

Розробники: Тодощук Вероніка Георгіївна
Кандидат культурології, асистент

Профайл викладача (-ів) http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=225

Контактний тел. 0372-58-48-34

E-mail: v.todoschiuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle ----

Консультації Очні консультації: четвер з 14:30 до 16:00
Онлайн-консультації: п'ятниця з 13:00 до 14:30

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс „Сучасна румунська літературна мова (Морфологія)” призначений для студентів другого року (скорочена форма) навчання (IV семестр). Як частина обов’язкової програми цей курс дає студентові знання системи частин мови, їх взаємозв’язків, системи словозміни, вчить аналізувати явища, процеси і закономірності розвитку сучасної румунської мови, усвідомлювати їхню суть.

Завдання курсу „Сучасна румунська літературна мова (Морфологія)” – навчити студентів, зважаючи на теорію, аналізувати з погляду морфології слова самостійних та несамостійних частин мови, дотримуватися літературних норм при використанні їх у писемному та усному мовленні.

Об’єкт морфології – морфологічне слово, тобто система всіх його форм і їх граматичних значень.

Предметом морфології є частини мови, категоріальне значення слова, морфологічні категорії слова, морфологічна форма слова (словозміна).

Морфологія як частина граматичного устрою мови займає чільне місце у системі лінгвістичних дисциплін. Свідоме і глибоке оволодіння морфологічною структурою сучасної румунської літературної мови є важливим фактором ґрунтовної, комплексної підготовки філолога, учителя-словесника. Воно можливе лише тоді, коли майбутній фахівець отримає глибокі теоретичні знання з морфології, а також зуміє застосувати їх на практиці. Морфологія (від гр. *morphē*–форма, *logos*–слово, вчення) – це розділ граматики, який вивчає граматичні властивості слів, зміни їх форм і пов’язаних із ними граматичних значень, а також лексико-граматичні класи слів – частини мови. Термін морфологія має ще одне значення: це граматична будова слова; система притаманних мові морфологічних одиниць, категорій і форм, а також правил їх функціонування. Морфологію як розділ описової граматики почали розглядати в античні часи, оскільки саме тоді було сформульовано принципи класифікації частин мови, з’ясовано поняття вихідної форми слова і парадигми слова.

„Сучасна румунська літературна мова (Морфологія)” – важливий і необхідний компонент програми професійної філологічної освіти. Вивчаючи цю базову філологічну дисципліну, студенти осмислюють граматичну структуру румунської мови, пізнають глибинні взаємозв’язки між мовними явищами через призму граматики, вивчають норми літературної мови та спроможні пояснити природу цих норм; при цьому натрапляють на деякі труднощі: визначення частиномовного статусу слів, що є між частиномовними омонімами, інтерпретацію граматичних значень слова в окремих складних випадках морфологічного аналізу.

2. Мета навчальної дисципліни:

Мета курсу – допомогти студентові осмислити морфологічну структуру румунської літературної мови на синхронному зрізі, сформувати у студентів систематизовані наукові знання про традиційні й нові підходи у класифікації та аналізі морфологічних явищ.

Курс „Сучасна румунська літературна мова (Морфологія)” має загальнотеоретичні і практичні цілі. Загальнотеоретичні цілі курсу морфології полягають у тому, щоб:

- глибоко осмислити мовні явища;
- пізнати дію внутрішніх законів мови;
- усвідомити зв'язок між окремими структурними мовними явищами;
- зрозуміти мову як суспільне явище;
- розуміти граматичний лад мови як категорійну систему, сформовану з окремих значень, виражених відповідною системою граматичних форм;
- знати сучасні тенденції в трактуванні граматичних явищ, зумовлені, зокрема, функціонально-семантичним напрямом;
- простежувати динамізм мовленнєвих процесів, що стають мовними явищами;
- володіти сучасною термінологією.

Практичні цілі курсу „Сучасна румунська літературна мова (Морфологія)” вбачаємо в тому, що він допоможе:

- засвоїти принципи поділу слів на частини мови;
- установлювати категорійні ознаки кожної частини мови;
- робити морфологічний аналіз тексту;
- виявляти граматичні особливості слів самостійних частин мови;
- зіставляти міжчастиномовні граматичні значення у словах різних частин мови;
- указувати на роль слів несамостійних частин мови;
- сформувати у студентів поняття про систему морфологічних категорій кожної частини мови та особливості їх реалізації в румунській мові.

3. Пререквізити: Курс фонетики, лексикології, дериватології та морфеміки, діалектології, вступу до загального мовознавства.

4. Результати навчання

Студент повинен знати: предмет і завдання курсу, його методологічну основу, основні етапи історії становлення традиційні та інноваційні підходи до інтерпретації проблем морфології сучасної румунської літературної мови, основні поняття, якими оперує сучасна морфологія, критерії визначення частин мови, теоретичні відомості про різні граматичні категорії, особливості функціонування різних граматичних явищ в румунській мові, усталені та новітні концепції в трактуванні граматичних категорій, принципи побудови парадигм самостійних частин мови, принципи функціонування службових частин мови, порядок морфологічного аналізу кожної частини мови.

Студент повинен вміти: сприймати граматичний лад мови як категорійну систему, сформовану з окремих значень, виражених відповідною системою граматичних форм; аналізувати сучасні тенденції в трактуванні граматичних явищ, науково обґрунтувати приналежність будь-якого слова до відповідної частини мови; аналізувати кожну самостійну частину мови з погляду різних учень, визначати категорійне та граматичні значення, давати цим явищам історичний коментар, інтерпретувати парадигму кожної самостійної частини мови з погляду норм літературної мови аналізувати

службові (неповнозначні) частини мови, робити морфологічний аналіз частин мови.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Сучасна румунська мова (Морфологія) Limba română contemporană (Morfologia)												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Заочна (скор.)	2-й	4-й	3	90	2	8	4	-	-	68	10	Іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1 <i>Părțile de vorbire flexibile</i>											
Тема 1. Substantivul și articolul în limba română							13	1	1		1	10
Тема 2. Adjectivul în							12	1			1	10

limba română												
Тема 3. Pronumele și numeralul în limba română							14	1	1		2	10
Тема 4. Verbul în limba română							15	2	1		2	10
Разом за 3М 1							54	5	3		6	40
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2 <i>Părțile de vorbire neflexibile</i>											
Тема 1. Adverbul în limba română							12	1			1	10
Тема 2. Prepoziția și conjunția în limba română							13	1			2	10
Тема 3. Interjecția în limba română							11	1	1		1	8
Разом за 3М2							36	3	1		4	28
Усього годин							90	8	4		10	68

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1	Gramatica – știință despre structura gramaticală a limbii
2	Substantivul în limba română
3	Aticolul în limba română
4	Adjectivul în limba română
5	Pronumele în limba română
6	Tipuri de pronume (adjective pronominale)
7	Numeralul în limba română
8	Verbul. Clasificarea verbelor
9	Categoriile gramaticale ale verbului
10	Adverbul în limba română. Clasificarea adverbelor
11	Gradele de comparație ale adverbului
12	Prepoziția ca parte de vorbire. Clasificarea prepozitiilor
13	Conjunția ca parte de vorbire. Clasificarea conjuncțiilor
14	Interjecția ca parte de vorbire. Clasificarea interjecțiilor
15	Comportamentul sintactic al interjecțiilor. Punctuația interjecțiilor

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Кожен студент опановує навчальний курс „Сучасна румунська мова (Морфологія)” протягом IV-го семестру склавши іспит і одержує підсумкові оцінки відповідно до Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS). Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Форми контролю: відвідування практичних занять та робота на них, виконання практичних завдань, ІНДЗ (у рамках самостійної роботи студента), тестування, іспит.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти

Для прикладу (екзамен)

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3					
10	10	10	10	5	10	5					

7. Рекомендована література

Базова

Література до змістового модулю 1

1. **Avram, Mioara**, *Gramatica pentru toți*, București, Editura „Humanitas”, 2001.
2. **Bejan, Dumitru**, *Gramatica limbii române. Compendiu*, Cluj, 2005.
3. **Brâncuș Gr.**, *Limba română contemporană. Morfologia verbului*, Universitatea din București, 1976.
4. **Caragiu Marioțeanu M.**, *Moduri nepersonale*, SCL, XII, 1962, nr. 1, p. 29.
- Câmpeanu E.**, *Substantivul. Studiu stilistic*, București, 1975.
5. **Cionîi I., Matcovschi I.**, *Limba română, V. I-II*, Chișinău, 1992.
- Coja I.**, *Preliminarii la gramatica rațională a limbii române. Gramatica articolului*, București, 1983.
6. **Diaconescu I.**, *Infinitivul în limba română*, Editura Științifică și Pedagogică, București, 1977.
7. **Dimitrescu F.**, *Locuțiunile verbale în limba română*, Editura Academiei, București, 1958.
8. **Edelstein F.**, *Sintaxa gerunziului românesc*, București, 1973.
9. **Evseev I.**, *Semantica verbului*, Editura Facla, Timișoara, 1974.
10. **Lăzărescu, Rodica**, *Limba română*, Editura „Niculescu”, București, 1998.
11. **Manoliu Manea M.**, *Genitivul pronumelui personal în limba română*, ELS, București, 1967.
12. **Neamțu G.G.**, *Teoria și practica analizei gramaticale*, Editura „Echinocțiu”, Cluj, 1999.
13. **Popescu, Ștefania**, *Gramatica practică a limbii române cu o culegere de exerciții*, Ediția a V-a, Editura „Orizonturi”, București, 1995.
14. **Roz, Felicia**, *Limba română (între joc și gramatică)*, Editura „Niculescu”, București, 1997.
15. **Trandafir Gh.**, *Categoriile gramaticale ale verbului în româna contemporană*, București, 1973.

Література до змістового модулю 2

1. **Avram, Mioara**, *Gramatica pentru toți*, București, Editura „Humanitas”, 2001.
2. **Bejan, Dumitru**, *Gramatica limbii române. Compendiu*, Cluj, 2005.
3. **Brâncuș, Grigore, Găitănar, Ștefan**, *Limba română. Modele de analiză gramaticală*, Editura „Coresi”, București, 1994.
4. **Coleașă, Iancu**, *Probleme de gramatică (limbii române)*, Editura „Junior”.
5. **Constantinescu-Dobridor Gh.**, *Morfologia limbii române*, București, 1974.
6. **Coteanu, Ion**, *Gramatica limbii române*, București, 1997.
7. **Graur Al.**, *Gramatica azi*, București, Editura Academiei, 1973.
8. **Irimia D.**, *Gramatica limbii române*, Iași, „Polirom”, 1999.

9. **Macarie, Augustin, Macarie, Dorina**, *Gramatica limbii române*, Editura „Viitorul românesc”, București, 1995.
10. **Popescu, Ștefania**, *Gramatica practică a limbii române cu o culegere de exerciții*, Ediția a V-a, Editura „Orizonturi”, București, 1995.

Допоміжна

1. **Andrei, Mihail, Ghiță, Iulian**, *Culegere de exerciții lexicale, fonetice, gramaticale și stilistice*, Editura didactică și pedagogică, București, 1971.
2. **Bărbuță I., Cicală A., Constantinovici E., Cotelnic T., Dârul A.**, *Gramatica uzuală a limbii române*, Editura „Litera”, Chișinău, 2000.
3. **Chiru, Nicolae**, *Teste de limba română*, Editura An-da, București.
4. **Constantinescu, S.**, *Exerciții și analize gramaticale*, București, 1988.
5. **Dârul, Alexandru**, *Schițe de gramatică funcțional-semantică a limbii române*, Chișinău, 2002.
6. **Dimitriu C.**, *Gramatica limbii române explicată, Morfologia*, Iași, 1979.
7. **Dimitriu C.**, *Tratat de gramatică a limbii române*, Iași, 1999.
8. **Gheorghe M.**, *Teste de limba română*, Inter-22 Pater, 1995.
9. **Ivănuș D.**, *Morfosintaxa limbii române, I, Părțile de vorbire flexibile*, Editura „Avrameanca”, Craiova, 1996.
10. **Metea, Al.**, *Compendiu de limba română*, Editura „Helicon”, Timișoara.
11. **Popa, Ion, Popa, Marinela**, *Gramatica limbii române*, Editura „Niculescu”, București, 1998.
12. **Toma I.**, *Limba română contemporană. Privire generală*, Editura „Niculescu”, București, 2001.
13. **Ștefan, Bianca**, *Locuțiunile în limba română*, Editura „Corint”, București, 1998.
14. **Zdrenghea M.**, *Limba română contemporană, Morfologia*, Cluj, 1980.
15. **Безпояско О.К., Городенська К.Г., Русанівський В.М.** *Граматика української мови. Морфологія.* – Київ, 1993.
16. **Вихованець І.Р.** *Частини мови в семантико-граматичному аспекті.* – Київ, 1988.
17. **Горпинич В. О.** *Українська морфологія.* – Дніпропетровськ, 2000.
18. **Клименко Н.Ф. Карпіловська Є.А.** *Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови.* - Київ, 1998.

8. Інформаційні ресурси

1. http://usch.md/Documents/Note%20de%20curs/Filologie%20Romana/Morfologia%20limbii%20rom%C3%A2ne_doc.pdf
2. http://limba-romana.ucoz.ro/index/gramatica_limbii_romane/0-17
3. <http://www.slideshare.net/paulmarian75/gramatica-limbii-romane-in-scheme-si-tabele>
4. <http://ru.scribd.com/doc/45417673/Morfologia-Limbii-Romane>